

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 5. Quantum rationi repugnent, qui putant stellas, veluti Parcas quasdam
fatalia nentes, arbitrij libertatem strangulare?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

Gen. 45. 1. in gloriam Iosephi, & ipsorum, bonumq; publicum, ordinavit. Dixit enim: *Ego sum frater vester, quem vendidistis in Ægyptum. Nolite pauere, neq; vobis durum esse videatur, quòd vendidistis me in his regionibus: pro salute enim vestra misit me Deus ante vos in Ægyptum.* Qua excusandi eos, qui nos offenderunt, ratione vtinam etiam nos vteremur, reperiremus, vtique, omnia nobis mala illata in bonum cooperari, & gaudendi potiùs, quàm irascendi caussam haberemus.

§. V.

Quantùm rationi repugnent, qui putant, stellas, veluti Parcas quasdam fatalia nentes, arbitrij libertatem strangulare.

His exemplis accedunt & aliæ rationes, quæ ab his aliisque Patribus in medium afferuntur. Nam Chaldæi isti aut Chaldæizantes, qui vim vitæ necisque tribuunt natiuitati, asserunt, eam minutissimis colligendam esse momentis, quæ nisi obseruantissimè colligantur, maximum esse discrimen, vt adeò statim post Esau, Iacob aliquis gignatur: *Breui enim atomo exiguoq; momento distare natiuitatem inopis & poten-*

S. Am-

tis, egentis & diuitis, innocentis & noxy; & plerumque, eadem hora, generari longauitati debitum, & prima pueritiæ etate moriturum, si reliqua disparia sint, & puncto aliquo discreta. Hoc quemadmodum possunt colligere, respondent. Constitue partum femina. Obstetrix utique cum primò cognoscit, explorat vagitum, quo natiuitas colligitur, attendit, utrum masculus sit, an femina. Quot vis inter has moras præterire momenta? Pone Mathematicum præparatum. Nunquid potest vir interesse puerperio? dum mandat obstetrix, audit Chaldeus, ponit horoscopum in alterius sortem. Iam nati fata migrarunt, de altero queritur, & alterius genitura proponitur. Atque idem: Vitalem, inquit, illum signorum duodecim circuitum in duodecim partes diuidunt: & quia triginta diebus sol duodecimam partem spheræ eius, quæ inenarrabilis habetur, regreditur, quo gyrus solis anni circuitu compleatur, in triginta portiunculas, quas *μειδαι* Græci vocant, unamquamque duodecim illarum distribuunt portionem; ipsam quoque portiunculam in sexaginta vices conferunt. Rursum unumquodq; de illis sexaginta, sexagies secant. Quam incomprehensibile, in quo sexagesimo, tot sexagesimæ portiuncula natiuitatis momenta constituent:

quant: & qui ſingulorum ſignorum ſit aut motus, aut ſpecies in natiuitate naſcentis? Vnde, cum impoſſibile ſit, tam ſubtiles minutias temporis comprehendere, exigua autem minutia inuehat vniuerſitatis errorem, totum negotium plenum eſt vanitatis. Diſputatores eorum, quæ ſua ſunt, neſciunt, & quo modo aliena nouerunt? Quid ſibi immineat, ignorant, quo modo poſſint alijs, quæ futura ſunt, denunciare? Ridiculum eſt credere. Quia ſi poſſent, ſibi potiùs prouiderent. Hæc Ambroſius: qui addit; nihil mirum eſſe, ſi ibi homines ludantur, ubi ſigna innoxia blaſphemantur: quæ ſi natura noxia eſſe creduntur, Deus ſummus arguitur, ſi fecit, quod malum eſt, & fuit improbitatis amator. Lactantius ita loquitur: De ſapientibus ſtulti, & de ſtultis ſapientes ſæpe naſcuntur; quod quidam fato ac ſideribus aſſignant. Sed non eſt nunc locus de fato diſſerendi. Hoc dicere ſatis eſt; quod etiam ſi aſtra efficientiam rerum continent, nihilominus omnia à Deo fieri certum eſt, qui aſtra ipſa & fecit, & ordinauit. Inepti ergo, qui hanc poteſtatem Deo detrahunt, & opèri eius attribunt. At ne quis exiſtimet, ſaltem à Deo, per aſtra, hominibus imponi neceſſitatem, addit ſtatim. Hoc igitur Dei munere caeſti, atq; præclaro,

Lactant.
lib de o-
pificio
Dei. c. 19.

claro, an utamur, in nostra voluit esse potestate. Hoc enim concessio, ipsum hominem virtutis sacramento religavit, quo vitam posset adipisci. Non posset autem, si in eius potestate, per contrarias stellas, non esset, virtutem exercere, atque astris quocunque demum inclinantibus dominari. Aut quo modo posset virtutem precipere Deus, quam homo, obstantibus astris, non posset exercere?

§. VI.

Quàm multi Astrologorum se se stultitij falli sinant?

Hoc Fato, igitur accusatur Deus, excusatur homo; quia per *Fatum*, ad necessitatem *genitalem*, non ad instituta morum actus nostri factaq; referuntur. Frustra ergo leges, frustra iura; immo immeritis præmia, innocentibus supplicia proponuntur. Non enim rectè puniuntur, qui aliter facere non potuerunt. Neque necessitas, sed voluntas præmium meretur. Non igitur stolidi tantum, sed & impia est hæc Fatalis Astrologia. Et tamen quàm innumerabiles, hoc ævo, homines, opinione ista, se sinunt fascinari? Non recensebo jam totos libros, ingenti precio, à summis, medijs, infimis